

T.C.

YARGITAY

CEZA GENEL KURULU

E. 2015/9-177

K. 2018/205

T. 8.5.2018

• **ETKİN PİŞMANLIK (Yalan Tanıklık - TCK'nun 274. Md. Uygulanabilmesi İçin Aleyhe Yalan Tanıklık Yapılması Sebebiyle Doğabilecek Zararların Önlenmesine veya Doğan Zararların Azaltılmasına Yönelik Gerçeğin Söylenmesinin Zorunlu Olduğu/Lehe Yalan Tanıklık Yapan Sanık Hakkında TCK'nun 274. Md. Düzenlenen Etkin Pişmanlık Hükümlerinin Uygulanma Koşullarının Oluşmadığı)**

• **YALAN TANIKLIK (Lehe Yalan Tanıklık Yapan Sanık Hakkında Tck'nun 274. Md. Düzenlenen Etkin Pişmanlık Hükümlerinin Uygulanma Koşullarının Oluşmadığı - TCK'nun 274. Md. Uygulanabilmesi İçin Aleyhe Yalan Tanıklık Yapılması Sebebiyle Doğabilecek Zararların Önlenmesine veya Doğan Zararların Azaltılmasına Yönelik Gerçeğin Söylenmesinin Zorunlu Olduğu)**

• **LEHE TANIKLIK (Lehe Yalan Tanıklık Yapan Sanık Hakkında Tck'nun 274. Md. Düzenlenen Etkin Pişmanlık Hükümlerinin Uygulanma Koşullarının Oluşmadığı - TCK'nun 274. Md. Uygulanabilmesi İçin Aleyhe Yalan Tanıklık Yapılması Sebebiyle Doğabilecek Zararların Önlenmesine veya Doğan Zararların Azaltılmasına Yönelik Gerçeğin Söylenmesinin Zorunlu Olduğu/Yalan Tanıklık)**

5237/m.[272/2,274](#)

ÖZET : Uyuşmazlık; sanık hakkında TCK'nun [274.](#) maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanma koşullarının oluşup oluşmadığının belirlenmesine ilişkindir. Olay tarihinde Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda başka bir suçtan hükümlü olarak bulunan sanığın aynı ceza infaz kurumunda kalan bir kişinin saldırıya uğradığı iddiasıyla ilgili yürütülen soruşturma sırasında Cumhuriyet savcısı huzurunda tanık olarak verdiği ifadede aleyhe tanıklıkta bulunduğu hâlde, bu olayla ilgili açılan kamu davasında tanık olarak ifadesi alındığında, önceki ifadesinden farklı şekilde, "olayı görmediğini" beyan ederek lehe tanıklıkta bulunduğu ve bu ikinci ifadesinden dolayı kendisi hakkında yalan tanıklık suçundan suç duyurusunda bulunulması üzerine başlatılan soruşturmada alınan ifadesinde de, kovuşturamada tanık olarak verdiği lehe ifadenin, kasten yaralama suçunun sanığından korkmasından kaynaklandığını beyan ederek kasten yaralama suçunun sanığı hakkında mahkûmiyet hükmü kurulmadan önce gerçeği söylediği olayda; sanığın kasten yaralama suçunun sanığı hakkındaki yargılamada verdiği ve yalan tanıklık suçuna konu olan ifadesinde lehe tanıklıkta bulunduğu, buna karşın etkin pişmanlığa dair TCK'nun [274.](#) maddesinin uygulanabilmesi için aleyhe yalan tanıklık yapılması sebebiyle doğabilecek zararların önlenmesine veya doğan zararların azaltılmasına yönelik gerçeğin söylenmesinin zorunlu olduğu, dolayısıyla söz konusu maddenin yalnızca aleyhe yalan tanıklık yapan fail hakkında uygulanabileceği hususları birlikte değerlendirildiğinde; lehe yalan tanıklık yapan sanık hakkında TCK'nun [274.](#) maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanma koşullarının oluşmadığı anlaşılmaktadır.

DAVA : Yalan tanıklık suçundan sanık ...'un TCK'nun [272/2](#) ve [53.](#) maddeleri uyarınca 1 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına ve hak yoksunluğuna dair Hatay 2. Asliye Ceza Mahkemesince verilen 04.01.2012 gün ve 854-6 Sayılı hükmün, sanık tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 9. Ceza Dairesince 24.09.2014 gün ve 17456-9624 sayı ile onanmasına karar verilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ise 06.11.2014 gün ve 63736 sayı ile;

"Uyuşmazlığın konusu, sanık ... hakkında yalan tanıklık suçundan verilen mahkûmiyet kararında sanığın suçunu ikrar etmesi ve gerçeği söylemesi durumunda sanık hakkında TCK [274/1.](#) maddesinde yazılı etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağıın belirlenmesine ilişkindir.

5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun Etkin pişmanlık başlıklı,

Madde 274- '(1) Aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden veya hükümden önce gerçeğin söylenmesi halinde, cezaya hükmolunmaz.

(2) Aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verildikten sonra ve fakat hükümden önce gerçeğin söylenmesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisinden yarısına kadarı indirilebilir.

(3) Aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında verilen mahkûmiyet kararı kesinleşmeden önce gerçeğin söylenmesi halinde, verilecek cezanın yarısından üçte birine kadarı indirilebilir' hükmünü içermektedir.

Kanun koyucu TCK 272. maddesinde yazılı yalan tanıklık suçunda, etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması için gerçeğin söylenmesi ve failin suçunu itiraf etmesi ya da gerçeğe dönmesi olarak tanımlanmaktadır.

TCK 274. maddesinde etkin pişmanlığın, hangi yargılama aşamasında yapılacağı konusunda tam bir açıklık bulunmamaktadır. Bir başka anlatımla, yalan tanıklıktan dönme ya da failin suçunu itiraf etmesi, failin yargılandığı yalan tanıklık suçunda yapılan yargılama sırasında mı yoksa, aleyhine tanıklık yapılan kişinin yargılandığı davada mı yapılacağı konusunda tam bir açıklık bulunmamaktadır.

Sanığın gerçeği söylemesinin, suçunu itiraf etmesinin aleyhinde yalan tanıklıkta bulunduğu dava dosyası içinde yapması zorunlu değildir.

TCK 274. madde metninde, etkin pişmanlığın aleyhine yalan tanıklığın yapıldığı dava dosyası içinde yapılması gerektiğine dair bir düzenleme bulunmamaktadır. Etkin pişmanlık hükümleri, aleyhine tanıklık yaptığı kişi hakkında ceza mahkûmiyetine dair hüküm kesinleştikten sonra suçtan dönme ya da suçunu itiraf etme durumunda TCK 274. maddesinde yazılı etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmayacağı kabul edilmektedir.

Bu açıklamalar çerçevesinde, yalan tanıklığın yapıldığı yargılama bittikten sonra ve hüküm kesinleşinceye kadar faile suçunu itiraf edebilme olanağı tanınmaktadır.

Failin gerçeği açıklaması özgür iradesine dayanmalı, açıklamalar tutarlı olmalıdır. Etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması için, failin hangi sözlerinin yalan tanıklık fiilini oluşturduğu ve hangi sözlerinin gerçeğe dönme olarak kabul edildiği karar yerinde açıkça gösterilmelidir.

Maddi olayda, sanık ...'un Hatay E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükmen tutuklu olduğu sırada, D16 koğuşunun bahçesinde bulunan hükümlü ...'ın, D15 koğuşunun bahçesinde bulunan hükümlü Y. K. 'u yaraladığı, bu olaya dair olarak sanık ...'un 22.06.2011 tarihinde Cumhuriyet savcısına vermiş olduğu ifadesinde, müşteki Y. K. ile aynı koğuşta kaldıklarını ve D16 koğuşunun bahçesi ile D15 koğuşunun bahçesi arasında küçük bir delik olduğunu ve sanık Süleyman'ın delikten akrabası olan Y. K. 'u çağırdığını ve müşteki Yılmaz'ın bahçe duvarındaki delikten baktığı sırada, sanığın, müşteki Y. K. 'a elinde bulunan ve gemi maketi yapımında kullanılan ince çubuk şeklinde çitayı, duvarda bulunan delikten müştekinin gözüne batırdığı ve olayı gördüğünü beyan ettiği, daha sonra sanık hakkında açılan kamu davası ve Hatay 2. Asliye Ceza Mahkemesinde 06.12.2011 tarihinde yapılan duruşmada yemini ve yalan tanıklık hususu da hatırlatılarak alınan ifadesinde, olayı görmediğini beyan ederek yalan tanıklıkta bulunduğu,

Hatay 2. Asliye Ceza Mahkemesince, sanık ... hakkında yalan tanıklıkta bulunmak suçundan suç duyurusunda bulunulduğu ve bu suçla ilgili yürütülen soruşturmada, 13.12.2011 tarihinde sanık ...'un vermiş olduğu ifadesinde sanık ...'ın, 4-5 ay önce cezaevinde kavga olayı olduğunu, buna dair bilgi ve görgüsünü Cumhuriyet savcısına anlattığını, ancak mahkemede sanık Süleyman'dan korktuğu için ifade vermek istemediğini, olayı görmediğini söylediğini beyan ettiği ve suçunu bu şekilde itiraf ettiği ikrarıyla suçtan rücu ettiğinin dosya kapsamından anlaşıldığı,

Sanık ...'ın müşteki Y. K. 'a yönelik yaralama suçunda açılan kamu davasının 30.12.2011 tarihinde karara çıktığı ve sanık hakkında yalan tanıklık suçundan yürütülen soruşturma sonucunda sanık ...'un 13.12.2011 tarihinde yaralama suçu henüz karara çıkmadan Cumhuriyet savcısına vermiş olduğu ifadesinde, sanığın yalan tanıklık suçunu itiraf ederek suçtan rücu ettiğinin anlaşılması karşısında, yalan tanıklık suçunun sanığı ... hakkında TCK 274/1. maddesinde uygulama yapılması gerektiği gözetilmeden sanık hakkında hükümlülük kararı verilmesi hukuka aykırı niteliktedir.

Yalan tanıklık suçunun sanığı ...'un, suçtan dönmeye yönelik ikrarını, yalan tanıklık suçunu işlediği yaralama dosyasında yerine getirmesi gerekmemektedir. Sanığın suçunu itiraf etmesi ve rücutan dönmeye yönelik irade açıklamasının yaralama suçuna dair yargılama sırasında yapılması konusunda TCK 274/1. maddesinde açık bir düzenleme bulunmamaktadır.

Bu itibarla, yalan tanıklık suçunun sanığı ... hakkında suçunu itiraf ettiği ve suçundan rücu ettiği, sanığın, suçu cezaevinde bulunduğu sırada yaralama suçunun sanığı ...'ın kendisini adliye nezarethanesinde tehdit etmesi ve bu durumdan korkarak sanık Süleyman aleyhine tanıklık yapmadığının anlaşılması karşısında, sanık hakkında TCK 274/1. maddesinin uygulanma olanağının bulunup bulunmadığının karar yerinde tartışılmamasının usul ve yasaya aykırı görülmesiyle itiraz kanun yoluna başvurulmuştur.

CMK'nun 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 9. Ceza Dairesince 21.01.2015 gün ve 8088-218 sayı ile, itiraz nedenlerinin yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

KARAR : Özel Daire ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; sanık hakkında TCK'nun 274. maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanma koşullarının oluşup oluşmadığının belirlenmesine ilişkindir.

İncelenen dosya kapsamından;

Hatay E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda başka bir suçtan hükümlü olarak bulunan sanık ...'un, Hatay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Y. K. 'un adı geçen ceza infaz kurumunda saldırıya uğradığı iddiasıyla ilgili yürütülen soruşturmada 22.06.2011 tarihinde Cumhuriyet savcısı huzurunda; "Ceza infaz kurumunda D15 koğuşunda kalırım. Olay günü koğuşumuzun havalandırma bahçesinde çamaşır asıyordum. Koğuş havalandırma bahçemizin duvarında D16 koğuşunun havalandırma bahçesine bakan küçük bir delik vardı. Çamaşırılar asarken D16 koğuşunda kalan ve daha önceden tanıdığım '15' diye bağırdı. Ben de delikten baktım. Bana kim olduğumu sordu. Ben de Engin olduğumu söyleyince Süleyman, 'Y. K. 'u çağır' dedi. Ben de Y. K. 'a seslendim. Y. K. delikten baktığı esnada birden geriye doğru fırladı. Baktığımda gözünden kan akıyordu. 'Ne oldu' diye sorduğumda 'karşıdan çöp saktular' dedi. Benim bildiğim kadarıyla Yılmaz'ı Süleyman çağırdı, çöpü de o saktı" şeklinde beyanda bulunduğu,

Aynı olayla ilgili kovuşturma aşamasında alınan 06.12.2011 tarihli ifadesinde ise; "Olayı görmedim, tanıklık yapmak istemiyorum" şeklinde beyanda bulunduğu, savcılıktaki ifadesi hatırlatılarak çelişki üzerine tekrar sorulduğunda; "Ben, Cumhuriyet savcısına öyle şeyler söylemedim, savcı bey, benim okumama izin vermeden bir şeyler imzalattı" dediği,

Hatay 2. Asliye Ceza Mahkemesince, sanık ...'un tanık olarak ifadesinin alındığı 06.12.2011 tarihli oturumda lehine yalan tanıklık yaptığı iddiasıyla suç duyurusunda bulunulması üzerine başlatılan soruşturma sonucunda hakkında yalan tanıklık suçundan kamu davası açıldığı,

Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla yapılan sorgulamaya göre; hakkında Y. K. 'u silahla basit bir tıbbi müdahaleyle giderilemeyecek şekilde kasten yaraladığı iddiasıyla kamu davası açıldığı, yapılan yargılama sonucunda Hatay 2. Asliye Ceza Mahkemesince 30.12.2011 gün ve 488-926 sayı ile;'ın, gemi maketi yapımında kullanılan ince çubuk şeklindeki çitayı duvarda bulunan delikten Y. K. 'un gözüne batırdığı kabul edilerek kasten yaralama suçundan mahkûmiyetine karar verildiği, hükmün tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 3. Ceza Dairesince 13.03.2014 gün ve 21580-10706 sayı ile onanmak suretiyle kesinleştiği,

Anlaşılmaktadır.

Sanık ... incelemeye konu davada; kasten yaralama suçunun sanığı olan'ı mahkemede görüp korktuğu için duruşmada farklı beyanda bulunduğunu savunmuştur.

5237 Sayılı TCK'nun "Adliye karşı suçlar" bölümünde düzenlenen "Yalan tanıklık" başlıklı 272. maddesi, suç ve karar tarihi itibarıyla;

"(1) Hukuka aykırı bir fiil sebebiyle başlatılan bir soruşturma kapsamında tanık dinlemeye yetkili kişi veya kurul önünde gerçeğe aykırı olarak tanıklık yapan kimseye, dört aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Mahkeme huzurunda ya da yemin ettirerek tanık dinlemeye kanunen yetkili kişi veya kurul önünde gerçeğe aykırı olarak tanıklık yapan kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

(3) Üç yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suçun soruşturma veya kovuşturması kapsamında yalan tanıklık yapan kişi hakkında iki yıldan dört yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(4) Aleyhine tanıklıkta bulunulan kişi ile ilgili olarak gözüne alma ve tutuklama dışında başka bir koruma tedbiri uygulanmışsa, yüklenen fiili işlemediğinden dolayı hakkında beraat kararı veya kovuşturmayla yer olmadığına dair karar verilmiş olması koşuluyla, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Aleyhine tanıklıkta bulunulan kişinin göz altına alınması veya tutuklanması hâlinde; yüklenen fiili işlemediğinden dolayı hakkında beraat kararı veya kovuşturmayla yer olmadığına dair karar verilmiş olması koşuluyla; yalan tanıklık yapan kişi, ayrıca kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçuna dair hükümlere göre dolaylı fail olarak sorumlu tutulur.

(6) Aleyhine tanıklıkta bulunulan kimsenin ağırlaştırılmış müebbet hapis veya müebbet hapis cezasına mahkûmiyeti hâlinde, yirmi yıldan otuz yıla kadar hapis cezasına; süreli hapis cezasına mahkûmiyeti hâlinde, mahkûm olunan cezanın üçte ikisi kadar hapis cezasına hükmolunur.

(7) Aleyhine tanıklıkta bulunulan kimsenin mahkûm olduğu hapis cezasının infazına başlanmış ise, altıncı fıkraya göre verilecek ceza yarısı kadar artırılır.

(8) Aleyhine tanıklıkta bulunulan kişi hakkında hapis cezası dışında adli veya idari bir yaptırım uygulanmışsa; yalan tanıklıkta bulunan kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır" şeklinde iken, Anayasa Mahkemesi'nin 14.01.2015 tarihli ve 116-4 Sayılı kararıyla anılan maddenin altıncı fıkrasında yer alan "süreli hapis cezasına mahkûmiyeti halinde, mahkûm olunan cezanın üçte ikisi kadar hapis cezasına" ibaresi iptal edilmiş, söz konusu karar Resmi Gazetede yayımlandığı 29.04.2015 tarihinden başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmiştir.

Birinci fıkraya göre, hukuka aykırı bir fiil sebebiyle başlatılan bir soruşturma kapsamında tanık dinlemeye yetkili kişi veya kurul önünde gerçeğe aykırı olarak tanıklık yapılması, bu suçun temel şekli olarak düzenlenmiş olup suçun temel şekli açısından tanık dinlemeye yetkili kişi veya kurulun yemin vermeye yetkisinin olmaması gerekir.

İkinci fıkra uyarınca, yalan tanıklık suçunun mahkeme huzurunda ya da yemin ettirerek tanık dinlemeye kanunen yetkili kişi veya kurul önünde işlenmesi, failin suçun temel şekline nazaran daha ağır ceza ile cezalandırılmasını gerektirmektedir.

Üçüncü fıkrada, kanuni tanımında üst sınırı üç yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suçun soruşturma veya kovuşturması kapsamında yalan tanıklık yapılması, daha fazla ceza verilmesini gerektiren nitelikli bir hâl olarak düzenlenmiştir.

Maddenin dört ila sekizinci fıkralarında da yalan tanıklık sonucu meydana gelen neticelere göre fail hakkındaki cezanın ne surette tertip edileceği belirtilmiştir.

Tanıklık; bir olayın tanığı olmuş ya da öyle olduğu varsayılan bir kimsenin beş duyusu ile öğrendiği bilgileri tanık dinlemeye yetkili makam önünde anlatmasıdır. Tanık, tanıklığının konusunu oluşturan hususlar hakkında bildiklerini veya gördüklerini tam olarak açıklamakla yükümlüdür.

Yalan tanıklık suçuyla, yargılamanın doğru olmayan beyanlarla gerçeğe aykırı bir şekilde yönlendirilmesinin önüne geçilerek adaletin

tecelsi sağlanmak suretiyle yargılamanın taraflarının haklarının zarar görmesinin engellenmesi amaçlanmaktadır. Yalan tanıklık suçunun maddi unsuru oluşturulan hareket, failin gerçeğe aykırı olarak tanıklık yapması ve yalan söylemesidir. Gerçeğe aykırı tanıklık yapmak, maddi olay hakkında bilerek gerçeğe aykırı beyanda bulunmak, yalan söylemek, gerçeği inkâr etmek ya da sorulan sorularda bilgisini az veya çok saklamaktır. Yemin suçunun unsuru olmamakla birlikte, tanıklığın yemin ettirerek tanık dinlemeye yetkili kişi veya kurul önünde yapılması, suçun daha fazla ceza verilmesini gerektiren nitelikli hâlini oluşturmaktadır.

5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun [272.](#) maddesinin gerekçesinde de suçun maddi unsuru; "Suçun maddî unsuru yalan söylemek veya tanıklığın konusunu oluşturan hususlar hakkındaki bilgiyi, bilerek, kısmen veya tamamen saklamaktır. Yalan söylemek deyimi, tabii olarak gerçeği inkar etmeyi de kapsamaktadır" şeklinde açıklanmıştır.

Yalan tanıklık suçundan bahsedebilmek için failin hem tanıklık yaptığının hem de tanıklığı sırasında söylediklerinin gerçeğe aykırı olduğunun belirlenmesi gerekmektedir.

Tanığın gerçeğe aykırı her beyanı yalan tanıklık suçunu oluşturmayacaktır. Bu sebeple tanığın doğru sandığı açıklamaların objektif olarak gerçek dışı olması bu suçun oluşması için yeterli değildir. Tanığın bilinçli olarak gerçekten ayrılması gerekmektedir. Bu itibarla tanık, beyanında samimi olduğu ve algıladığı olayı tamamen algılayış biçimi içinde açıkladıysa yalan beyanda bulunmuş sayılmamalıdır. Zira yalan gerçeğin kasten değiştirilmesi olup yanılma ve ihmal ederek veya bilmeyerek söylenen sözlerde, yalan tanıklık suçunun unsurlarının oluşmadığı kabul edilmelidir.

Başka bir anlatımla tanığın beyanları arasında çelişki bulunması tek başına yalan tanıklık suçunun oluştuğunun kabulü için yeterli değildir. Suçun tüm unsurlarının özellikle de gerçeğe aykırı tanıklığın bilinerek ve istenerek yapıldığının şüpheye yer verilmeyecek şekilde ispatlanması gerekmektedir.

Uyuşmazlık konusunu oluşturan ve yalan tanıklık suçunda etkin pişmanlık hükümlerinin düzenlendiği TCK'nun "Etkin pişmanlık" başlıklı [274.](#) maddesi;

"(1) Aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden veya hükümden önce gerçeğin söylenmesi halinde, cezaya hükmolunmaz.

(2) Aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verildikten sonra ve fakat hükümden önce gerçeğin söylenmesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisinden yarısına kadarı indirilebilir.

(3) Aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında verilen mahkûmiyet kararı kesinleşmeden önce gerçeğin söylenmesi halinde, verilecek cezanın yarısından üçte birine kadarı indirilebilir" şeklinde düzenlenmiştir.

Kanun koyucu TCK'nun [274.](#) maddesinde etkin pişmanlık olarak; yalan tanıklık suçunun tamamlanmasından sonra "gerçeğin söylenmesini" aramıştır. Doktrin ve uygulamada bu tür etkin pişmanlığa "gerçeğe dönme" de denilmekte olup yalan tanıklık suçu failinin, yalan tanıklığa konu beyanın doğru olmadığını kabul ederek gerçeği açıklaması aranmaktadır. Failin, hangi aşamalarda açıklamalarının yalan tanıklık eylemini oluşturduğu ve hangi açıklamalarının ise gerçeğe dönme sayıldığıın kararda gösterilmesi gerekmektedir. Nitekim anılan maddede yalan tanıklığın, aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında hak yoksunluğuna veya kısıtlılığına sebebiyet verip vermediği kriterleri gözetilerek etkin pişmanlığın gösterildiği zamana göre, bir başka deyişle yalan tanıklığın icra edildiği uyuşmazlıkla ilgili yargısal süreç esas alınarak farklı düzenlemeler öngörülmüştür (Osman Yaşar Osman, Hasan Tahsin Gökcan, Mustafa Artuç, Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, Cilt VI, Adalet Yayınevi, Ankara, 2010, s. 7959-7960).

TCK'nun [274.](#) maddesinin birinci fıkrasındaki düzenlemeye göre, yalan tanıklık yapan fail, aleyhine tanıklıkta bulunulan kişi hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verilmeden (göz altı, tutuklama gibi) veya hükümden önce gerçeği söylediğinde cezadan muaf tutulacaktır.

Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre, yalan tanıklık yapan kişi, aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında bir hak kısıtlamasını veya yoksunluğunu sonuçlayacak nitelikte karar verildikten sonra ve fakat hükümden önce gerçeği söylediğinde, verilecek cezanın üçte ikisinden yarısına kadarı indirilebilir. Söz konusu düzenlemeyle, failin, aleyhine tanıklık yaptığı kişi hakkında bir hak kısıtlaması veya yoksunluğuna dair karar verildikten sonra ve fakat hükümden önce gerçeği söylemesi, mutlak bir indirim sebebi olarak öngörülmemekle bu konuda hâkime takdir yetkisi tanınmıştır.

Anılan maddenin üçüncü fıkrasına göre ise, yalan tanıklık yapan kişinin ceza indiriminden yararlanabilmesi için, aleyhine tanıklık yaptığı kişi hakkında mahkûmiyet kararının verilmiş olması ve bu mahkûmiyet kararının kesinleşmesinden önce yalan tanıklık yapan kişinin gerçeği söylemesi gerekmektedir. Bu fıkranın uygulanmasında da, ikinci fıkrada olduğu gibi verilecek cezada indirim yapılması hususunda hâkime takdir hakkı tanınmıştır. Bu nedenle, aleyhine tanıklık yapılan kişi hakkında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesinden önce, gerçeğin söylenmesi mutlak bir cezada indirim nedeni değildir (M. Emin Artuk-A. Gökcen-A. Caner Yenidünya, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013, s.1185-1186).

Bu aşamada, yalan tanıklığın, hakkında tanıklıkta bulunulan kişinin lehine olması ve sonradan aleyhine olacak şekilde gerçeğin söylenmesi hâlinde, TCK'nun [274.](#) maddesinde öngörülen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasının mümkün olup olmadığının irdelenmesi gerekmektedir.

Doktrinde yer alan baskın görüşlerde madde metninin lafzına bağlı kalınmış ve yalnızca aleyhine yalan tanıklık yapılan kişi hakkında, yargılamanın belli evrelerinde gerçeğin söylenmesi durumunda, maddede öngörülen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabileceği belirtilmiştir (Doğan Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Yetkin Yayınları, Ankara, 2014, s. 7830; Veli Özer Özbek-Mehmet Nihat Kanbur-Koray Doğan-Pınar Bacaksız-İlker Tepe, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. Baskı, Seçkin Hukuk, s. 1057-1058; M. Emin Artuk-A. Gökcen-A. Caner Yenidünya, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013, s. 1185-1186; Zeki Hafızoğulları, Muharrem Özen, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Millete ve Devlete Karşı Suçlar, 1. Baskı, US-A Yayıncılık, Ankara,

2016, s. 166-167; Osman Yaşar-Hasan Tahsin Gökcan-Mustafa Artuç, Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 5. Cilt, Adalet Yayınevi, Ankara, 2009, s. 7959-7963; Yener Ünver, TCK'da Düzenlenen Adliye Karşı Suçlar, 4. Baskı, Seçkin Hukuk, Ankara, 2016, s. 221-224).

Nitekim Anayasa Mahkemesi de 28.12.2017 tarihli ve 176-173 Sayılı kararında; TCK'nun [274.](#) maddesinin ilk üç fıkrasının da lehe tanıklık yapılması hâlinde uygulanacak kurallar olmadığını, dolayısıyla her üç fıkrada yer alan "Aleyhine tanıklık yapılan" ibarelerinin itiraz başvurusunda bulunan mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, mahkemenin yetkisizliği sebebiyle başvurunun reddine hükmetmiştir.

Bu açıklamaların sonucu olarak; maddede yer alan her üç fıkranın da aleyhe tanıklık yapılması sebebiyle ortaya çıkan hak kısıtlaması, hak yoksunluğu, hüküm veya mahkûmiyet kararı sebebiyle hakkında aleyhe yalan tanıklık yapılan kişinin zarar görmesi hâllerine dair olması, bu bağlamda kanun koyucunun, aleyhe yalan tanıklık yapılması sebebiyle doğabilecek zararların önlenmesine veya doğan zararların azaltılmasına yönelik pişmanlık sergilenerek maddi gerçeğe ulaşılmasını amaçlaması ve maddenin yoruma olanak tanımayacak açıklıktaki lafzına göre etkin pişmanlık hükümlerinin sadece aleyhe tanıklık yapan kişi hakkında öngörülmesi birlikte değerlendirildiğinde; sadece aleyhe tanıklık yapılması durumu için öngörülen TCK'nun [274.](#) maddesinin, lehe tanıklık yapılması hâlinde uygulanmasının mümkün olmadığını kabulü gerekmektedir.

Bu açıklamalar ışığında uyuşmazlık konusu değerlendirildiğinde;

Olay tarihinde Hatay E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda başka bir suçtan hükümlü olarak bulunan sanık ...'un, aynı ceza infaz kurumunda kalan Y. K. 'un saldırıya uğradığı iddiasıyla ilgili yürütülen soruşturma sırasında Cumhuriyet savcısı huzurunda tanık olarak verdiği ifadede "Yılmaz'ı Süleyman'ın çağırdığını, Yılmaz'ın gözüne çöpü de onun soktuğunu" söyleyip aleyhe tanıklıkta bulunduğu hâlde, bu olayla ilgili açılan kamu davasında tanık olarak ifadesi alındığında, önceki ifadesinden farklı şekilde, "olayı görmediğini" beyan ederek lehe tanıklıkta bulunduğu ve bu ikinci ifadesinden dolayı kendisi hakkında yalan tanıklık suçundan suç duyurusunda bulunulması üzerine başlatılan soruşturmada alınan ifadesinde de, kovuşturamada tanık olarak verdiği lehe ifadenin, kasten yaralama suçunun sanığından korkmasından kaynaklandığını beyan ederek kasten yaralama suçunun sanığı hakkında mahkûmiyet hükmü kurulmadan önce gerçeği söylediği olayda; sanığın kasten yaralama suçunun sanığı hakkındaki yargılamada verdiği ve yalan tanıklık suçuna konu olan ifadesinde lehe tanıklıkta bulunduğu, buna karşın etkin pişmanlığa dair TCK'nun [274.](#) maddesinin uygulanabilmesi için aleyhe yalan tanıklık yapılması sebebiyle doğabilecek zararların önlenmesine veya doğan zararların azaltılmasına yönelik gerçeğin söylenmesinin zorunlu olduğu, dolayısıyla söz konusu maddenin yalnızca aleyhe yalan tanıklık yapan fail hakkında uygulanabileceği hususları birlikte değerlendirildiğinde; ... lehine yalan tanıklık yapan sanık ... hakkında TCK'nun [274.](#) maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanma koşullarının oluşmadığı anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, haklı nedene dayanmayan Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan dört Ceza Genel Kurulu Üyesi; "itirazın kabulüne karar verilmesi gerektiği" düşüncesiyle karşı oy kullanmışlardır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle,

1-) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının REDDİNE,

2-) Dosyanın mahalline iade edilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİLİNE, 17.04.2018 tarihinde yapılan ilk müzakerede yeterli çoğunluk sağlanamadığından, 08.05.2018 tarihinde yapılan ikinci müzakerede oyçokluğuyla karar verildi.

